

razem

Kierunki rozwoju energetyki

Wstęp	2
Energetyka przyjazna środowisku	3
Nowe źródła energii – badania i wdrażanie	3
Poprawa efektywności energetycznej	4
Modernizacja energetyki ciepłej	4
Wsparcie dla regionów i społeczności silnie zależnych od paliw kopalnych	5
Bezpieczeństwo energetyczne	5

Wstęp

Polska energetyka jest w opłakanym stanie i w obecnym kształcie nie będzie w stanie odpowiedzieć na wyzwania przyszłości. Jesteśmy świadkami zjawisk atmosferycznych wywołanych globalnym ociepleniem. Lato 2016 roku upłynęło pod znakiem wyjątkowo gwałtownych burz i wichur, które będą nas nękać coraz częściej. Wszyscy odczuwamy — szczególnie zimą — fatalną jakość powietrza, ze wskaźnikami zawartości szkodliwych pyłów kilkakrotnie przekraczającymi dopuszczalne normy. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i CO₂ do poziomu proponowanego przez UE w 2030 r. jest koniecznym pierwszym krokiem.

Do 2030 r. będzie trzeba wymienić urządzenia produkujące energię elektryczną o łącznej mocy prawie 20 GW — ponad połowę ogólnej mocy naszych elektrowni. W dłuższej perspektywie oznacza to ryzyko wyłączeń lub rosnący import energii do Polski i utratę miejsc pracy. Jest to zagrożenie, ale też okazja na odejście od wykorzystywania węgla w energetyce.

Obecnie odbiorcy obciążani są dodatkową opłatą inwestowaną w energetykę węglową. Tymczasem wskutek wykorzystywania przestarzałych bloków energetycznych, pieców, lobbingu przeciwko normom jakości paliw i nieekologicznym źródłom ciepła do atmosfery dostają się duże ilości pyłów. Ich zawartość kilkakrotnie przekracza dopuszczalne normy, co przyczynia się do przedwczesnej śmierci ponad 40 tysięcy osób rocznie. Jest to największym kosztem przemysłu węglowego, płaconym przez nas wszystkich, a ukrytym w fałszywie niskiej cenie węgla i odpadów sprzedawanych jako opał.

Ponad 4,5 miliona Polaków cierpi z powodu ubóstwa energetycznego. Zapewnimy wsparcie ze strony państwa w formie dopłat do energii oraz nowoczesnych, nisko- i bezemisyjnych form ogrzewania. Europejska polityka konkurencyjności w dalszym ciągu dąży do podporządkowania usług publicznych, w tym również zaopatrzenia w energię zasadom rynkowym, zapewniając przede wszystkim zyski europejskim koncernom. Tymczasem zaopatrzenie w energię jest kwestią socjalną. Wszyscy ludzie mają prawo do przystępnej cenowo energii. Transformacja energetyczna może się powieść tylko wtedy, gdy oprócz przestawienia na energetykę odnawialną centralnym punktem stanie się jej demokratyzacja. W wielu miejscach Polski mamy przestarzałą infrastrukturę elektroenergetyczną i ciepłowniczą. Około 80% długości linii niskiego napięcia pochodzi jeszcze sprzed stanu wojennego. Zbyt długie ciągi sieci niskiego napięcia, często występujące na obszarach wiejskich, skutkują gorszą jakością energii w gniazdkach. Przez wieloletnie zaniedbania kolejnych rządów mamy teraz o ponad 20% wyższe niż średnia UE straty na przesyłach i dystrybucji energii elektrycznej.

Modernizacja polskiej energetyki będzie ogromnym przedsięwzięciem, które może dać impuls do rozwoju gospodarki. Jeśli zostanie przeprowadzona dobrze, nie tylko uda się pokryć potrzeby energetyczne państwa, ale też ograniczyć emisje zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych do atmosfery. Będzie to zarazem okazja do rozwoju gospodarki na niespotykaną wcześniej skalę — powstaną nowe miejsca pracy, również w nowym państwowym przemyśle, a w dalszej perspektywie nowe, rodzime technologie. Aby zapewnić konsekwentne podnoszenie poziomu życia i zatrzymać nadmierną emigrację zdolnych i wykształconych kadr, polską gospodarkę należy wprowadzić na tory gospodarki opartej na wiedzy, do której kluczem są badania i rozwój oraz inwestycja w pracowników. Te przemiany muszą mieć oparcie w wieloletniej strategii i być realizowane w porozumieniu z samorządami i mieszkańcami. Dla zapewnienia prawdziwej transformacji energetycznej w kierunku czystej i bezpiecznej energii dla przyszłych pokoleń musimy traktować ten projekt jako ogólnoeuropejski.

Energetyka przyjazna środowisku

1. Ograniczymy emisje pyłów, gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń w energetyce do 2030 r. aby zmniejszyć negatywny wpływ na zdrowie Polaków, klimat oraz aby spełnić zobowiązania w ramach UE. Będziemy starać się o większe finansowanie ze środków unijnych na ten cel.
2. Do 2035 r. zaprzestaniemy wykorzystywać węgiel w energetyce. Cel ten zostanie określony ustawowo dając możliwość zaplanowania przemian strukturalnych i społecznych w rejonach wydobywania i wytwarzania energii.
3. Do 2050 r. dokonamy pełnego odejścia od wykorzystywania paliw kopalnych.
4. Ograniczymy ruch samochodowy w centrach miast. Jednocześnie skutecznie zmniejszając średni czas spędzany w drodze, będziemy wspierać samorządy w budowie przyjaznej infrastruktury pieszej i rowerowej oraz w rozwoju taniej i dostępnej komunikacji publicznej.
5. Będziemy wspierać transformację transportu, tak zbiorowego, jak i indywidualnego w kierunku elektromobilności.
6. Każdy nowy blok energetyczny będzie oparty na bardziej ekologicznych (mniej emisyjnych) paliwach niż węgiel i budowany z myślą o pracy w sieci opartej o OZE.
7. Stworzymy atmosferę prawną przyjazną tworzeniu i użytkowaniu odnawialnych źródeł energii przez osoby fizyczne i spółdzielnie.

Nowe źródła energii – badania i wdrażanie

1. Wdrożymy długofalową strategię wsparcia dla odnawialnych źródeł energii, zwłaszcza energetyki rozproszonej.
2. Zwiększymy nakłady na badania oraz udział Polski w ponadnarodowych projektach badawczych z zakresu magazynowania i produkcji energii przy zerowych emisjach gazów cieplarnianych.
3. W celu realizacji priorytetu, jakim jest ograniczenie emisji CO₂, będziemy kontynuować trwające już prace nad budową elektrowni jądrowej, wybierając najnowocześniejsze dostępne opcje w oparciu o bezpieczeństwo i ekonomię tego rozwiązania, a wybór lokalizacji uzależniając od wyniku konsultacji z mieszkańcami i mieszkańcami okolicy w której miałyby powstać.
4. W transporcie publicznym położymy nacisk na wykorzystanie napędu elektrycznego i paliw alternatywnych. Jednocześnie z intensywną budową rozproszonej sieci generacji prądu z OZE, do czasu uzyskania wystarczającej mocy z tych źródeł lub elektrowni jądrowych, będziemy zwiększać udział biopaliw II gen w miksie paliwowym w obecnych blokach węglowych, a starsze, wyeksploatowane bloki zastępować elektrociepłowniami gazowymi. Korzystając z tej samej infrastruktury, gaz ziemny stopniowo będziemy zastępować biogazem.

5. Stworzymy warunki dla polskiego przemysłu i rodzimych ośrodków akademickich do opracowywania i wdrażania konkurencyjnych rozwiązań z zakresu inteligentnych sieci energetycznych (smart grids) i magazynowania energii. [?](#)
6. Zwiększymy publiczne inwestycje w bezemisyjne technologie. Zyski z inwestycji będą przeznaczane na dalszy rozwój tych technologii. [?](#)
7. Zwiększymy inwestycje w badania i wdrażanie technik magazynowania energii. [?](#)

Poprawa efektywności energetycznej

1. Będziemy wspierać wytwarzanie energii za pomocą kogeneracji. Docelowo ponad 75% energii cieplnej w systemach ciepłowniczych powinno pochodzić z kogeneracji lub ze źródeł odnawialnych. [?](#)
2. Zmodernizujemy sieć elektroenergetyczną. Zmniejszymy udział linii niskich napięć. Modernizacja będzie też okazją do wdrażania technologii inteligentnej sieci przesyłowej (smart grid). [?](#)
3. Stworzymy system zachęt do podnoszenia efektywności energetycznej przemysłu i zmniejszania jego energochłonności. [?](#)
4. Będziemy dążyć do zmniejszenia zapotrzebowania na energię zgodnie z założeniami Strategii modernizacji budynków: Mapy Drogowej 2050. Zbadamy efektywność energetyczną budynków i poddamy je termomodernizacji. [?](#)
5. Będziemy dążyć do zmiany obecnych oznaczeń oraz klas energetycznych UE na urządzeniach na odpowiadające dzisiejszym standardom i pokazujące koszt użytkowania urządzenia. [?](#)

Modernizacja energetyki ciepłej

1. Uruchomimy powszechne programy dopłat do termomodernizacji budynków mieszkalnych, jako realnego środka zmniejszania emisji, kosztów, uzależnienia od importu gazu. Najmniej zamożnym mieszkańcom państwo pokryje całość kosztów. [?](#)
2. Będziemy rozwijać sieci ciepłownicze w miejscach, gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione. Zmniejszy to też zanieczyszczenie powietrza. [?](#)
3. Uruchomimy powszechny program dopłat do wymiany kotłów i pieców na nowoczesne źródła ogrzewania, jak pompy ciepła, a w przypadku braku możliwości technicznych – piece 5 klasy energetycznej. Wysokość dopłaty będzie zależna od dochodów gospodarstwa domowego. Dla najmniej zamożnych gospodarstw domowych państwo pokryje całość kosztów. [?](#)
4. Uruchomimy program dopłat do paliw lepszej jakości. Niezwłocznie zakażemy sprzedaży mułów i miałów węglowych. [?](#)

Wsparcie dla regionów i społeczności silnie zależnych od paliw kopalnych

1. Utworzymy długofalową strategię wsparcia dla regionów i społeczności, których gospodarka jest silnie powiązana z wydobywaniem i spalaniem paliw kopalnych.
2. Dla każdego z regionów i społeczności utworzymy program transformacji gospodarczej w porozumieniu z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi. Każdy program transformacji będzie rozpisany na nie mniej niż 20 lat. [?](#)
3. Na każde zlikwidowane miejsce pracy powstanie nowe. Znaczna część z nich będzie w nowym państwowym przemyśle. Specyfika każdego zakładu będzie konsultowana z lokalną społecznością. [?](#)
4. Zapewnimy kursy przekwalifikowujące oraz wsparcie materialne na czas zmiany miejsca zatrudnienia. [?](#)

Bezpieczeństwo energetyczne

1. Będziemy wspierać rozwój bezemisyjnej energetyki rozproszonej, zwłaszcza w formie własności spółdzielczej lub gminnej. [?](#)
2. Będziemy dążyć do uwspólnienia negocjacji dotyczących importu paliw na poziomie Unii Europejskiej. Jeden większy podmiot ma silniejszą pozycję w negocjacjach dotyczących cen importowanych paliw niż każdy kraj z osobna. [?](#)
3. Razem z naszymi partnerami z UE będziemy wdrażać europejski projekt transformacji energetycznej, w oparciu o zasadę solidarności i sprawiedliwego podziału kosztów i korzyści ze wspólnego rynku. [?](#)
4. We współpracy z uczelniami wdrożymy kompleksowy, obejmujący m.in. stypendia program kształcenia kadr w kierunkach związanych z pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych, energetyką jądrową i zmniejszaniem emisji CO₂. [?](#)